

Міністерство освіти і науки України
ННВК «Всеукраїнський науково-навчальний Консорціум»
Вінницький національний аграрний університет
Краківський університет економіки, Польща
Університет Вітовта Великого м. Каунас, Литва
Інститут ботаніки Національної академії наук Азербайджана,
Азербайджан
Словацький аграрний університет м. Нітра, Словаччина
ICS Chimagro marketing SRL, Молдова
Подільський державний аграрно-технічний університет
Житомирський національний агроекологічний університет

ПРОГРАМА **МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ** **КОНФЕРЕНЦІЇ** **«Інновації сучасної агрономії»**

(Державна реєстрація МОНУ ДНУ УкрІНТЕІ посв. № 213 від 23 квітня 2019 р.)

30-31 травня 2019 року
м. Вінниця

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

30 травня 2019 року
ЧЕТВЕР

ЗАЇЗД ТА ПОСЕЛЕННЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ
Ознайомлення з науково-технічними розробками та
виданнями Вінницького національного аграрного
університету та Консорціуму
Відвідування музею ВНАУ, Ботанічного саду ВНАУ
екскурсія містом (до музею-садиби М.І. Пирогова та ін.)

31 травня 2019 року
ПЯТНИЦЯ

8⁰⁰-10⁰⁰

РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ (*хол корпусу № 2*)

10⁰⁰-13⁰⁰

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ (*корпус № 2, аудиторія 2220*)

13⁰⁰-14⁰⁰

ПЕРЕРВА НА ОБІД (*корпус № 3, поверх № 2, їдальня*)

14⁰⁰-16³⁰

РОБОТА ПО СЕКЦІЯХ (*корпус № 2*)

Секція 1. Дослідження рослинних ресурсів та біологічного
різноманіття в умовах зміни клімату (*аудиторія № 2512*);

Секція 2. Агротехнології та екологічні чинники підвищення
продуктивності агроценозів та збереження родючості ґрунтів
(*аудиторія № 2421*);

Секція 3. Інноваційні аспекти в технологіях вирощування
плодоовочевих, декоративних рослин та лісових насаджень
(*аудиторія № 2521*);

17⁰⁰-17³⁰

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВРЕЧЕННЯ СЕРТИФІКАТІВ УЧАСНИКАМ КОНФЕРЕНЦІЇ
(*корпус № 2, аудиторія 2220*)

РЕГЛАМЕНТ КОНФЕРЕНЦІЇ

ДОПОВІДЬ НА ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ

до 10 хв.

ДОПОВІДІ НА СЕКЦІЙНИХ ЗАСІДАННЯХ

до 5 хв.

ВИСТУПИ В ОБГОВОРЕННЯХ

до 3 хв.

СЕКЦІЯ 1

ДОСЛІДЖЕННЯ РОСЛИННИХ РЕСУРСІВ ТА БІОЛОГІЧНОГО РІЗНОМАНІТТЯ В УМОВАХ ЗМІНИ КЛІМАТУ

(ВНАУ, 2 корпус, аудиторія 2512)

Голова секції: ПНЧУК Наталія Володимирівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин факультету агрономії та лісівництва.

Відповідальний секретар: РУДСЬКА Ніна Олександрівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин факультету агрономії та лісівництва

- 14⁰⁰-14⁰⁵ **«Фактори та динаміка поширення раку картоплі на Вінниччині»**
ПНЧУК Наталія Володимирівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁵-14¹⁰ **«Стратегія Амброзії полинолистої (*Ambrosia artemisifolia* L.) в процесі розповсюдження та локалізації на місцевості»**
СОЛОНЕНКО Валерій Іванович, кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁰-14¹⁵ **«Динаміка поширення та особливості розвитку Американського білого метелика на Вінниччині»**
КОВАЛЕНКО Тетяна Мефодіївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁵-14²⁰ **«Контроль чисельності бур'янів у посівах кукурудзи»**
ОКРУШКО Світлана Євгенівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14²⁰-14²⁵ **«Роль фенологічних та морфологічних чинників кукурудзи у стійкості до хвороб та шкідників»**
КОЛІСНИК Олег Миколайович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет

- 14²⁵-14³⁰ **«Вплив зміни кліматичних умов на онтогенез культурних рослин в умовах Вінниччини»**
ГОЛЮК Юрій Всеволодович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14³⁰-14³⁵ **«Екологічний моніторинг агроландшафтів України як основа їх оптимізації та ефективного використання»**
МУДРАК Галина Василівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 14³⁵-14⁴⁰ **«Вплив агротехнічних прийомів щодо обмеження шкідливості галиці люцернової квіткової (*Contarinia medicaginis* Kieff.) в посівах люцерни посівної»**
РУДСЬКА Ніна Олександрівна, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁴⁰-14⁴⁵ **«Оцінка гербологічної ситуації агрофітоценозу ячменю ярого за різних попередників в умовах дослідного поля ВНАУ»**
ПЕЛЕХ Людмила Вікторівна, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁴⁵-14⁵⁰ **«Пластичність і стабільність зернової продуктивності сортозразків квасолі звичайної»**
МАЗУР Олена Василівна, кандидат сільськогосподарських наук, асистент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁵⁰-14⁵⁵ **«Формування потенційних загроз Амброзією полиноистою (*Ambrosia artemisifolia* L.) в процесі розповсюдження»**
ВАТАМАНЮК Ольга Володимирівна, асистент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁵⁵-15⁰⁰ **«Ростові процеси та анатомічні показники культури пшениці за дії тебуконазолу»**
ВЕРГЕЛІС Вікторія Ігорівна, асистент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет

Доповідь на тему: «Оцінка гербологічної ситуації агрофітоценозу ячменю ярого за різних попередників в умовах дослідного поля ВНАУ»

Ячмінь є цінною продовольчою і кормовою культурою. І хоча в останні роки спостерігається суттєве зменшення його посівних площ, виробництво ячменю в Україні демонструє досить стійку тенденцію до зростання.

Попри це, бур'яни у посівах завдають великих втрат урожаю ячменю ярого. Недобір урожаю зерна на забур'яненних полях може сягати до 25-40% і більше. Особливо шкідливі високорослі бур'яни з порівняно довгим періодом вегетації (осоти, лобода, гірчиця та ін.).

Сьогоднішні тенденції технологічних рішень направлені на використання широкого спектру селективних гербіцидів та інших пестицидів, що дозволяє звузити сівозмінний чинник у просторовому розміщенні полів однієї ж і тієї культури, а, у підсумку, запроваджувати системи коротких ротацій і навіть застосування беззмінних посівів для різних культур, окрім класичних сої, кукурудзи тощо.

Дослідження проводились в умовах дослідного поля ВНАУ упродовж 2016-2018 рр. на темно-сірих лісових ґрунтах.

Вивчення попередників проводилось у межах ротації ярого ячменю у загальній схемі розміщення дослідних сільськогосподарських культур і ставила за мету облік рівня забур'яненості та його видового складу без обліку врожайності власне ячменю.

Технологія вирощування була традиційною для зони досліджень із застосуванням сортів вітчизняної селекції. Чинник сорту не враховувався у дослідженнях.

Удобрення для всіх років досліджень було однотиповим.

Обстеження проводили на ділянках контролю відповідних стаціонарних варіантів (без добрив та без гербіцидів) із застосуванням методології маршрутного кількісного обліку бур'янів у розрізі біологічно-видової їх належності за типовими морфологічними ознаками вегетативної та генеративної частини із застосуванням стандартизованих методик.

Погодні умови за період вивчення різнилися. Умови вегетації ячменю 2016 року характеризувались надмірним зволоженням у травні та посушливим червнем і липнем.

Аналогічним був і період вегетації 2017 року хоча із більш інтенсивним наростанням середньодобових температур у період вегетації та більш нерівномірним розподілом опадів.

Умови вегетації 2018 року характеризувались аномально прохолодним періодом квітня місяця та посушливим періодом травня та першої декади

червня. Цей рік був найбільш екстремальним для росту і розвитку культури та відповідно і найбільш екстремальним для розвитку бур'янів, особливо з біологічних груп вимогливих до волого забезпечення.

Рівень забур'яненості у цей рік інтенсивно зріс лише після випадання дощів у період третя декада квітня-липня, внаслідок чого основна хвиля забур'яненості була відмічена вже у період після збирання ярого ячменю. Такі погодні умови дали нам можливість ефективно проаналізувати вплив окремих попередників на рівень забур'яненості ярого ячменю, оскільки період оцінок включав певний розмах значень волого- та температурозабезпеченості у межах тенденцій кліматичних змін зони досліджень.

Результатами проведених досліджень встановлено наступне:

По-перше виявлено досить високий рівень загальної забур'яненості ярого ячменю, що включає в сукупному обліку 36 видів бур'янів, які належать за класифікацією до 22 родів (табл.).

По-друге, видове різномаяття бур'янів було різним залежно від попередника.

Так, *після соняшнику* загальна кількість облікованих видів становила 30 видів із загального виявленого видового розподілу (36 видів), а після *редьки олійної* – 19 видів з того ж масиву облікованих видів. Після *озимої пшениці* в силу біологічної близькості алелопатичного профілю самих культурних рослин та близької фенології розвитку у співставленні до ярого ячменю – кількість видів 29, що суттєво є вищим, ніж після редьки олійної та зернобобових (гороху та сої).

Нами виявлено, що за біологічною структурою бур'янів характер співвідношення їх біологічних груп залежав від попередника ярого ячменю (рис. 1).

Так, ярі ранні бур'яни переважали при застосуванні у якості попередника озимої пшениці то сої – 21,6 % та 21,1 %, відповідно.

Біологічна група ярих пізніх бур'янів домінувала при використанні в якості попередника редьки олійної (56,5 % від загальної кількості облікованих бур'янів в ценозі) та кукурудзи (55,9 %).

Кореневищні та коренепаросткові бур'яни домінували після попередника соняшника – 7,8 та 14,3 % відповідно.

Ефемери переважали після попередника редьки олійної – 10,8 %.

Озимі та зимуючі переважали у сумі 3,0 % після попередника озимої пшениці.

Встановлено, що найбільш технологічно складна структура бур'янового угруповання була після соняшнику та кукурудзи.

Нами виявлено динаміку формування загального рівня забур'яненості у співставленні до фенології розвитку самої культури. Результати такого вивчення у нашому випадку представлені на рис. 2.

Результати динаміки засвідчують найвищі темпи наростання загальної чисельності бур'янів при використанні у якості попередника соняшнику – загальний приріст чисельності бур'янів на усереднену тривалість вегетаційного періоду ярого ячменю у 94 доби становив 0,6 шт./м² за добу. Найнижчі ж темпи відмічено при використанні у якості попередника редьки олійної – 0,35 шт./м² за добу, для тих же умов калькуляції.

Висновки. Таким чином встановлено, що підбір попередника у сівозміні – надійний важель регулювання забур'яненості поля у кількісному та видовому співвідношенні.

Результатами встановлено, що після кукурудзи та соняшнику гербіцидні технології вирощування останніх та контроль чистоти поля цих культур уражені на ранніх етапах вегетації за рахунок відсутності контролю підросту бур'янів у більш пізні фази, коли вони не створюють загрози для домінуючих високорослих культур – сприяють формуванню прихованого рівня загальної забур'яненості особливо ярих пізніх та багаторічних бур'янів, що у підсумку зумовлює зростання потенційної засміченості поля їх насінням.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ННВК «ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ КОНСОРЦІУМ»
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Всеукраїнський науково-навчальний консорціум
Ukrainian scientific-educational consortium

СЕРТИФІКАТ

УЧАСНИКА МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІННОВАЦІЇ СУЧАСНОЇ АГРОНОМІЇ»
(Держ. реєстр. УкрІНТЕІ №213 від 23.04.2019 р.)

ПЕЛЕХ ЛЮДМИЛА ВІКТОРІВНА

Президент Консорціуму
Г.М. Калетнік

Ректор ВНАУ
В.А. Мазур

30-31 травня 2019 р.
м. Вінниця